

νησή μου. Νὰ τὴ λέτε κιόλας, φυσικὰ καὶ νὰ μοῦ γράφετε ὅπως θὰ τὴ λέτε, γιατί τότες σίγουρα, μὲ τὴ βοήθεια ποῦ θὰ μᾶς δώσῃ ὁ καλὸς ὁ τύπος, θά-χουμε γλώσσα ἰθνηκή. Καίρὸς εἶναι.

Πρόθυμός σας

ΨΥΧΑΡΗΣ

Γ. γρ. Κοιτάξτε, σὰς παρακαλῶ, καὶ μιὰ νό-στιμη ἐπιγραφοῦλα ποῦ δημοσίεψε τὸ «Μουσεῖον καὶ Βιβλιοθήκη τῆς Ἐνθαγγελικῆς Σχολῆς», χρ. 1885-1886 Σμύρνη, 1886, σ. 77. «...Βασιανὸς Βασιανὸς ἐξ ἰδίας προέβρεσις εὐχὴν ἀνέθηκεν....» Ἀπὸ τὰ 217 τοῦ Χριστοῦ ἡ ἐπιγραφοῦλα ! Βλέπετε τί προχωρημένος ποῦ εἴτανε τότες ὁ κόσμος καὶ τί ἐγκαλο ποῦ ἄμα λέει κανεὶς τὸν τύπο τὸ σωστό, νὰ τότε γράφῃ κιόλας.

Τὴν ἔγραψε μάλιστα καὶ στὸ μάρμαρο. Μάρμαρο χαρᾶμένο, ποῦ δὲ χαλνᾷ, κ' ἡ ἰθνηκή μας γλώσσα. Τί καλὸς Ψυχαρῆς ὁ Βασιανὸς ὁ κακομοῖρος ! Ἐγραψε ὅπως μιλοῦσε. Ὁ Θεὸς τὴν ψυχὴν του. Τὴν εὐχὴν, εὐχὴν τὴν ἤξερε· τὸ ἀνέθηκεν, ἀνέθηκεν τᾶ-κουε, τὸ εἶπανε τότες ἐξ, κ' ἔτσι τᾶβαζε ὅλα.

Θὰ τᾶβαζε ἀλλιῶς, ἀν ἀλλιῶς τὰ λέγανε, ἀφοῦ ἀμείσως ἀρπαῖζε τὰ φῶς τοῦ καὶ τὸ χέρι του, τὴ γενικὴ προαίρεσις, πρωτόκλητη, ἃς ποῦμε τῆς ἀρνήσεως. Ἡ ὀνομαστικὴ ἀρνήσις μάλιστα γράφηκε ἀπὸ τὸν Καρ-καθίτσα, πρὶν ἀπὸ μένα, σὲ μὴν ἀμύμητη, κλασ-σικὴ σκηνὴ τοῦ Ἀρχαιολόγου (σ. 115).

Τί κρῖμα ἔμωσ νὰ μοιχῇ πῶς νεωτερίζουμε τάχα βγαζοντας τύπους στὴ μέση ποῦ ὑπάρχουν ἀπὸ τὰ 217 τοῦ Χριστοῦ, πᾶει νὰ πῇ, ἰδῶ καὶ 1688 χρόνια.

Ἐμεῖς ἀρχαίζουμε, φίλε κ. Φραγκοῦδη, ἀρχαί-ζουμε καὶ στὴν ὀρθογραφίαν μας ἀκόμη· νὰ ποῦ ἐμεῖς βαστάξαμε τὸ αἶ τῆς προαίρεσις—ὅπως βάσταξε δὲ καὶ κείνος τὸ π στὴν εὐχὴν, ποῦ θὰ τὸ συνήθιζε μὲ ἡ εὐχὴν νὰ ποῦ ἐμεῖς καὶ τὴ γενικὴ μὲ πς τὴν ἔχουμε.

Ψ

ΤΟ ΚΑΝΟΝΙ ΤΩΝ ΚΟΡΦΩΝΕ

Καὶ ποῖος δὲν ξέρει τὸ Κανόνι τῶν Κορφῶνε ; Ἀπὸ τὴ χώρα πηγαίνει κανεὶς μὲ τὰ πόδια σὲ μιὰ ὄρα.

τί τὴν· ἔτσι θέλει ὁ Ἀλέξανδρος.»

Καὶ κείνες γελάμενες ἔβαλαν τὰ χέρια ἀπάνου στὴ Θηβαία καὶ παίζοντας μὲ τὰ προφυλάματά της, ὕστερα ἀπὸ λίγο ἐκατάφεραν νὰ τῆς βγάλουν τὸ φῶ-ρεμα. Κ' ἡ Καμπάσπη χωρὶς οὔτε ἀφτὴ νὰ τὸ νοή-σει, ἐβρίθηκε δολοφονημένη μπροστὰ στὸ ζωγράφον· τὰ χρυσὰ τῆς μαλλιά ἐχυθῆκαν σὰν τράφος χρυσοῦ πά-νου στοὺς ὤμους τῆς καὶ πίσω στὲς πλάτες, κἀνον-τας ἕνα κάμπο χρυσὸ γύρου στὸ πανώρη προῶπο· ἔφερε ἀθλητὰ τῶνα χέρι στὰ στήθη καὶ μὲ τᾶλλο ἐκρούετο αἰδοῖο, καὶ κατακόκκινη καὶ ντροπιασμέ-νη, ἤθελε νὰ πῆσει στὴ γῆς, νὰ κρούσῃ μὲσα στὰ κύματα τῶν μαλλίων τῆς· μὰ οἱ δοῦλες τὴν ἐμπό-διζαν.

«Ἡ Κνίδια Ἀφροδίτη, ὅπως τὴν εἶδε νὰ λούζε-ται ὁ Πραξιτέλης» εἶπε ὁ Ἀπελλῆς θιαμαζοντας. Κ' ἐκοίταξε μὲ παθος τὸ δολοφονικὸ κορμί, τὲς ἀρ-μονικὰς γραμμὰς, ἀπὸ τοὺς ὤμους στὴ ζώση, καὶ ἀπὸ τὴ ζώση στὰ λαγόνια, στὰ στρογγυλὰ πα-χειὰ μεριά, στὲς καλοκαμωμένες ἀτῆς, στὰ μικρὰ ἀπαλὰ ποδάρια καὶ μὲ τὰ μάτια τοῦ τεχνίτη ἐξετί-μωνε τὰ πιδέματά της καὶ τᾶβρισκε καλῆτερα παρὰ ὅτι ἀπαντῶχαινε· μὰ καὶ ἡ ἀνθρώπινη καρδιά του δὲν ἔμενε ξένη στὴ συγκίνησιν· τὸ μάτι του ἔβγαλε μίαν ἀχτίδα ἐπιθυμίας· τὰ χεῖλη του ἦσαν ὄγρα καὶ

Τὸ Κανόνι δὲν εἶναι οὔτε νησί, οὔτε χωριό, οὔτε βουνὸ καὶ κάμπος.

Ἐνα τετράγωνον ψηλὰ ἀπὸ τὴ θάλασσα ὅσο ἐκατὸ μέτρα, μὲ δλόγυρα πεζούλια, μ' ἕνα μικρὸ μαγα-ζάκι γιομάτο γλυκὰ καὶ πιστά, μ' ἕνα περιβόλι στὸ πλάϊ καὶ μὲ δλόγυρα ἐλιές, εἶναι τὸ Κανόνι φημισμέ-νο καὶ ἔακουσμένο, ποῦ κάθε ξένος ἄμα πατήσῃ τὰ μέρη μας πρῶτα, πρῶτα ἀφτὸ θὰ ἐπισκεφτῇ.

Καθένας πηγαίνει καὶ γιὰ νὰ θαμάσῃ ἀπὸ ψηλὰ μιὰ δύση ἀλησμόνητη—στὴν ἡσυχίαν καὶ γιαιλιστερὴ λίμνη τοῦ Χαλκιόπουλου μὲ τὲς πλατυές καὶ μα-κρὺς καλαμωτές της, μὲ τὰ μαῦρα κορίτα της, μὲ τὰ μικρὰ σὰν σφηκοφωλιές σπιτάκια καὶ μὲ τ' ἀμέ-τηρητα θαλασσοπούλια της ποῦ ὀλημερὲς πετοῦν δλό-γυρά της—ὅταν ὁ ἥλιος βουλάῃ κατακόκκινος στὰ ἡσκιωμένα βουνὰ καὶ οἱ ἀχτίδες τοῦ χρυσοῦ ἀνθῆς χρυσιζοῦν καὶ κοκκινίζοῦν ὅλα τὰ πάντα, ἐνῶ τ' ἀ-γέρι τῆς θάλασσας λιγάκι δροσερὸ σπρώχνει τρελλὰ τὰ νερά καὶ τὰ κάμνει νὰ κρυφοζαρώνουν πέρα, πέρα, κόκκινα, ἄχνᾷ, παρδαλά.

Πηγαίνει καὶ γιὰ νὰ θαμάσῃ τὴν ἀπέραντη ἀνοι-χτὴ θάλασσα ποῦ ζαπλώνεται ἐλεύτερη ὡς τὴν ἄκρη τ' Ἀλευκίου καὶ τῆς Πάργας, ἐνῶ πότε σιγαλὰ σι-γαλὰ μὲ τὸ ρέμα της καὶ πότε βιαστικὰ μὲ τὴ δύ-ναμη τοῦ ἀγέρα σπρώχνει τὰ διαβατικά καίκια ἢ τὲς ψαράδικες τράτες μὲ τὰ μεγάλα χρωματιστὰ πα-νιά τους.

Πηγαίνει καὶ γιὰ νὰ θαμάσῃ τὸ μικρὸ καὶ ἐρη-μικὸ ἐκκλησάκι τῆς Βλαχάρενας, ποῦ φαίνεται μὲ τοὺς παλιούς καὶ μαυρισμένους πύργους του, σὰν ἕνας σωρὸς ἄγριων βράχων στὴν ἄκρη τοῦ γαιῶ, ποῦ μὲ μίαν φέρνει στὸ νοῦ καὶ στὴ φαντασία τὴν εἰκόνα τοῦ μαύρου πέθου τῆς μελαγχολίας καὶ τῆς μοναξιάς. Καὶ λίγο πέρα, ἀντίκρυ, θωρεῖ νὰ ξεφυ-τρώνῃ ἀπὸ τὸ κύμα τῆς θάλασσας, σὰν ζωγραφιστὴ εἰκόνα μὲ ἀληθινὰ χρώματα καὶ ζωὴ, τὸ μικροῦτσικο καὶ ζωγραφιστὸ Ποντικονῆσι μὲ τὰ κάτασπρα σπιτάκια του, ποῦ εἶναι γύρω· ζωμένον ἀπὸ μιὰ βαθυὰ πρασι-νάδα χλωροσιᾶς καὶ ψηλῶν κυπαρισσιῶν, π' ἀντανα-κλαίει στὸ χρῶμα τῆς θάλασσας, μὲς τὸ χάρμα τῆς αὐγῆς ἢ στὸ βασιλεῖμα τοῦ ἡλίου, σὰν τὸ πρῶτο ἐρωτικὸ δάκρυ παρθένας.

Καὶ πέρα, μακρὰ, χτισμένα στὴν ἄκρη, σὰν χαλκοστρωμένη ἀμμουδιὰ τοῦ γαιῶ καὶ σὰ νὰ φι-λοῦν τὸ κύμα τῆς θάλασσας φαίνονται τὰ μικρὰ σπιτάκια τῆς πρασινομένης καὶ εὐωδιασμένης ἀπ' ἀνθία λεμονιῶν καὶ νεραντζιῶν Μπινίτσας.

ἡ καρδιά του ἐλάγνευε μέσα στὰ στήθια. Κ' ἐκοί-ταξε πάντα μὲ περισσότερον πόθο, περιφέροντας μὲ περιέργεια καὶ μ' ἔγκληση τὰ μάτια του ἀπὸ τοῦ κεφαλιοῦ τὴν κορφή, ὡς τῶν ποδαριῶν τὴν ἄκρη, κ' ἐπροσπαθοῦσε νὰ συναπαντήσῃ μὲ τὴ ματιὰ του τὸ βλέμμα τῆς Θηβαίας, ποῦ καρφωμένο στὴ γῆς δὲν ἐκοίταξε τίποτε, ἐνῶ ἀφτὴ ἐποθοῦσε μὲ τοῦ κορμιοῦ τὰ κινήματα νὰ κρούσῃ, ὅσο ἐμπόρει, τὴ γύμνια της καὶ νὰ προστατεύτῃ ἀπὸ τὸ ἀδιάντροπο βλέμ-μα τοῦ ζωγράφου. Τοῦτος ἤρθε σιμὰ τῆς ζελωμένης· ἀπλώσε ὀπίσω τῆς ἕνα λουλακίσιο ρούχο καὶ τῆς εἶπε :

«Τώρα θὰ σὲ ζωγραφίσω· Καμπάσπη, μὴν τρέ-μεις. Ἀληθινὰ τῆς Ἀφροδίτης τὸ κορμί ποῦ τὸ ζη-λεύουν ὅλοι οἱ οὐράνιοι ἀπὸ τὸ δικό σου καλλίτερον δὲν εἶνε τῆς Ἑλένης οὔτε καὶνὸ δὲν θάταν ὁμοῖο.»

Καὶ ἡ Καμπάσπη βλέποντας κάθε ἀντίσταση περιττὴ ὑποτάχθηκε τέλος στὴν τύχη· καὶ ὁ ζωγράφος ἐκάθησε σ' ἕνα χρυσὸ θρόνι πάνου σὲ πορφύρενα μαξιλλάρια, καὶ κατακόκκινος, μὲ ψιλὸν ἴδρυ στὸ μέ-τωπο, ἐμάλλαξε μὲ τὰ δάχτυλα τὰ κέρνα χρώμα-τα, τᾶπλωνε μὲ τὸ κῆστρο καὶ μὲ τὸ χέρι στὸν πί-νακα, καὶ ἐδοῦλε ἐνθουσιασμένος, μὲ γλιγωράδα, κἀνοντας νὰ ρεῖ ἡ ψυχὴ του στὴ ζωγραφιά, ἡ οὐ-ράνια ωραιότητα τῆς τέχνης καὶ ὁ κατάκαρδος πό-

Καὶ πέρα ψηλὰ, στὴ ρηματιὰ τοῦ βουνοῦ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς, ἀνάμεσα ἀπὸ μαυροπρασινομένα λαγκάδια φαίνεται ν' ἀσπρίζῃ καὶ νὰ ξανανοίγῃ τὸ φημισμένο παλάτι τῆς Αὐτοκρατορίσας Ἑλισάβετ ποῦ σὲ μιὰ στιγμὴ παθιασμένης καρδιάς τῶχτισε καὶ ἡ ἀμοιβὴ γιὰ κρυφὸ ἐρημοχτίσι παρηγορίας καὶ ἀνάπαυσης πόνων καὶ καμῶν.

Αὐτὸ εἶναι τὸ Κανόνι τῶν Κορφῶνε.

Κορφοί. Φλεβάρης.

ΠΑΙΔΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο ΠΕΤΕΙΝΟΣ

Κ' Η ΟΡΝΙΘΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ὁ πετεινὸς κ' ἡ ὀρνιθα περνοῦσαν ἄσκημη ζωὴ στὸ δάσος ἕναν καιρὸ. Τὰ γεράκια τὴν ἡμέρα δὲν τοὺς ἄφιναν νὰ σταθοῦν σὲ χλωρὸ κλαρί. Τὴ νύχτα οἱ ἀλεπούδες πῆγαιναν καὶ τοὺς εὗρισκαν στὴ φωλιά τους. Χίλιοι δὲ ἄλλοι κίνυντοι τοὺς ροβέριζαν. Ἡ γενιά τους ὅλο καὶ λιγότευε. Θᾶρχονταν μιὰ μέρα ποῦ νὰ σῶσῃ δλότεια. Τί νὰ κάμουν;

Ρώτησαν τ' ἄλλα τὰ πουλιά, καὶ ὅλα τὰ ἦσαν παραπενομένα μὲ τὴ μοῖρα τους τὴν ἄδικη. Τὸ ἕνα παραπονιῶνταν γιὰ τὸ δὲν εἶχε πειρὸ μεγάλα τὰ φτε-ροῦγιά του νὰ πετάῃ καὶ νὰ γλυτώνῃ ἀπ' τοὺς ἐχ-τροὺς του. Τ' ἄλλο γιὰ τὸ φτέρωμα τοῦ τὸ πλούσιο δὲν τ' ἄφινε νὰ τρυπῶνῃ στὴς πατουλιές. Ἄλλο ἐ-κλαιγε τὸν ἑαυτὸ τοῦ πῶς ἦταν ἄσκημο, ἄλλο πῶς ἦταν ὁμορφο καὶ ζηλεμένο. Ἄλλο πῶς εἶχε μύτη με-γάλη καὶ ἄλλο μικρὴ. Ἄλλο πῶς ἦταν μακροπόδαρο καὶ κολοβό, καὶ ἄλλο κόντόσωμο καὶ μακροσώρικο. Ἄλλο πῶς ζοῦσε στὰ νερά καὶ ἄλλο στὰ ξεροτόπια.

Ὁ πετεινὸς κ' ἡ ὀρνιθα βρέθηκαν σὲ μεγάλη στενοχώρια. Ἐκεῖ ποῦ βγῆκαν νὰ βοσκῇσιν ἀπάν-τησαν ἕναν κόρακα. Μόλις εἶχε ἀποσῶσῃ τὸ φαγί-του, τρώγοντας ἕνα ψοφίμι, καὶ χώνευε τώρα καθι-σμένος σ' ἕνα κλαδί καὶ ἀγνάντευε. Ὁ πετεινὸς κ' ἡ ὀρνιθα τὸν εἶδαν ἔτσι μαῦρον, ἄσκημον, καὶ δὲν τοὺς γιόμισε τὸ μάτι. Δὲν ἤξεραν τίποτα γιὰ τὴν ἡλικία καὶ τὴ σοφία του. Κ' εἶπαν μὲ τὸν ἑαυτὸ τους·

— Αὐτὸς δὲ θὰ εἶναι χειρότερος καὶ ἀπὸ μᾶς. Νὰ τὸν ρωτήσωμε ; Ἀς τὸν ρωτήσωμε καὶ αὐτόν !

θὸς τῆς ἐπιθυμίας. Ἐμεινε ὥρες ἀμίλητος· ἡ εἰκόνα ἐπρόδευε.

Ἐπειτα ὁ Ἀπελλῆς σχεδιάζοντας τὰ κορδαχτυ-λα τῆς Καμπάσπης εἶπε μὲ συνέπασιν· «Ἀνάφτεις καινούριες ἐλπίδες γιὰ τὴν τέχνην μου, μοῦ ἀνοίγεις ἕνα καινούριον κόσμον, κόρη, ὅταν ἐλογάριαζα πῶς εἶχα ἀνεβῇ τὰ σκαλοπάτια ὅλα τῆς ὁμορφιάς· πῆς μου ποίαν καὶ ποῦθεν εἶσαι, καὶ πῶς ὁ Ἀλέξαν-δρος, τρισμακάρος, σ' ἔβαλε στὸ κλινάρι του, ὅχι λι-γώτερο εὐτυχισμένος ποῦ κατέχει ἐσένα παρὰ ποῦ εἶνε ὁ μεγαλύτερος στρατηγὸς τοῦ κόσμου.»

Ἐκεῖνη ἀναστέναξε κ' ἐπλημμύρισαν δάκρυα τὰ μάτια της· ἀλησμόνησε πῶς ἦταν γυμνὴ καὶ βρί-σκοντας εὐχαρίστησιν ν' ἀλαφρώνει τὴν πιναμένη καρδιά της, εἶπε· — «Ἀπελλῆ, ζυπᾶς στὴν ψυχὴ μου τὴ θύμνησιν τοῦ περασμένου καιροῦ, τοῦ θανάτου τῶν ἀγαπημένων μου, ποῦ τοὺς σκαίγω ἀκόμα, ποῦ μὲ τὰ μάτια μου τοὺς εἶδα νὰ σκοτώνονται, ὅταν οἱ Μακεδόνες ἐπῆραν κ' ἐκατάσκαψαν τὴν χώρα μου τὴν ἔακουσθ' ὀθή· ὁ Διόνυσος δὲν ἐμπόρεσε νὰ τὴν προστατέψῃ σὰ νὰ τὴν ἐπολεμοῦσε ἕνας Θεὸς μεγα-λῆτερος του. Ἐγλύτωσα γιὰ τὴν μὲ λέγουν ὁμορφή· καὶ παρθένα μὲ πῆραν μπρὸς στὸν ἐξουσιαστή μου, ποῦ μεθυσμένος ἀπὸ τὴ νίκη, ἀνυπόμονος καὶ ἔαγροι-κωμένος μὲ ὑπόταξε σὲ μιὰ στιγμὴ στὴν ἐπιθυμιά